

ขอบเขตการดำเนินงาน

การประเมินโครงการสนับสนุนการพัฒนาโยบายสาธารณะเพื่อสังคมสุขภาวะ พ.ศ. 2557-2559

1. ความเป็นมา

คณะกรรมการบริหารสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติมีมติในการประชุม ครั้งที่ ๕ /๒๕๕๖ วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๖ เห็นชอบโครงการและระเบียบสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งสำนักงานประสานการพัฒนาสังคมสุขภาวะ เพื่อดำเนินการโครงการ ฯ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ มีสาระสำคัญ ดังนี้

(1) หลักการดำเนินโครงการฯ การพัฒนาและขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะเพื่อสังคมสุขภาวะเป็นบทบาทหน้าที่ของทุกภาคส่วน โดยมีการประสานเชื่อมโยงและสนับสนุนให้เกิดการเป็น “เจ้าของร่วม-เจ้าภาพร่วม-เจ้ามือร่วม”

(2) วัตถุประสงค์

(2.1) เพื่อประสานและสนับสนุนการพัฒนาและขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะเพื่อสังคมสุขภาวะ

(2.2) เพื่อประสานและสนับสนุนให้สังคมเกิดการเคลื่อนไหวเพื่อการสร้างสุขภาวะ

(3) ยุทธศาสตร์หลัก สานพลังทุกภาคส่วนให้เป็น “เจ้าของร่วม-เจ้าภาพร่วม-เจ้ามือร่วม”

ประกอบด้วย ๓ ยุทธศาสตร์ย่อย ได้แก่ ยุทธศาสตร์การบริหารเครือข่าย ยุทธศาสตร์การจัดการความรู้และพัฒนาศักยภาพ ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะแบบมีส่วนร่วม

(4) มีการจัดตั้งองค์กรรับผิดชอบ “สำนักงานประสานการพัฒนาสังคมสุขภาวะ(สปส.)” ให้เป็นหน่วยงานขนาดเล็กที่มีการบริหารจัดการอย่างคล่องตัว (Micro Autonomous Management Unit) ภายใต้สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.) โดยเน้นการทำงานเชื่อมประสานกับหน่วยงาน องค์กร ภาคีเครือข่ายเชิงยุทธศาสตร์ต่างๆ ได้แก่ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน(พอช.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ(สปสช.) สำนักคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ(สศช.) สถาบันวิชาการเศรษฐกิจและสังคม(สป.) สำนักงานสภาพัฒนาการเมือง(สพม.) ในสถาบันพระปกเกล้า สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย(TDRI) มูลนิธิชุมชนท้องถิ่นพัฒนา(LDI) มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ(มสช.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.) เครือข่ายสภาองค์กรชุมชน เครือข่ายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เครือข่ายองค์กรเชิงประเด็น/เชิงพื้นที่ หน่วยงานของรัฐทั้งฝ่ายบริหารและนิติบัญญัติ เป็นต้น

(5) ระยะเวลาดำเนินการ 3 ปี (วันที่ 1 ตุลาคม 2556 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2559)

(6) งบประมาณ งบประมาณสนับสนุนการบริหารจัดการพื้นฐาน จาก สช. ปีละ 20 ล้านบาท ตลอดทั้งโครงการฯ ในระยะเวลา 3 ปี (พ.ศ.2557-2559) รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 60 ล้านบาท

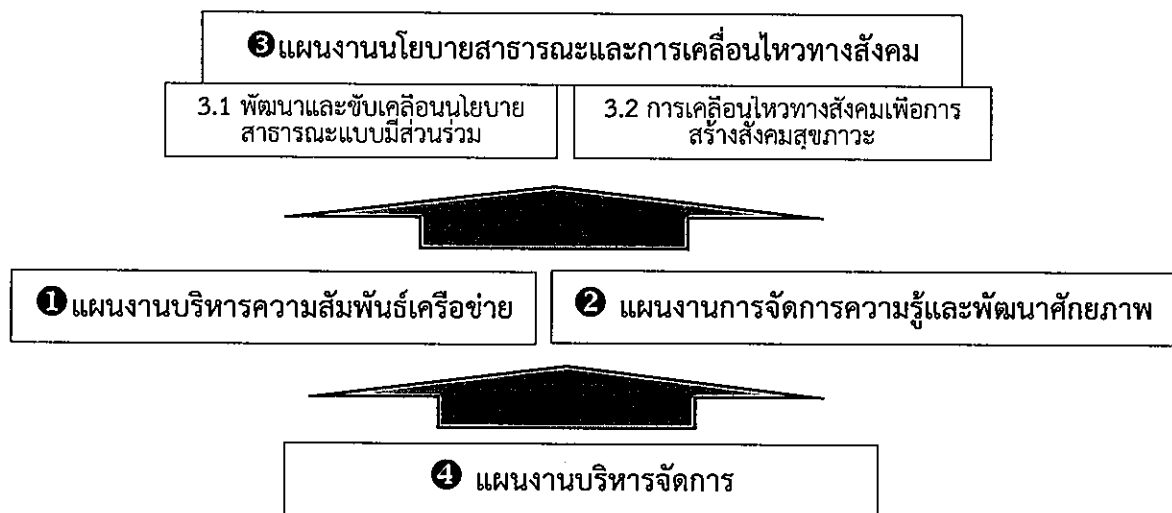
เนื่องจากการดำเนินงานโครงการสนับสนุนการพัฒนานโยบายสาธารณะเพื่อสังคมสุขภาวะ พ.ศ. 2557-2559 จะสิ้นสุดโครงการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ดังนั้นเพื่อมีข้อมูลในการพิจารณาเกี่ยวกับการดำเนินงานของโครงการ จึงควรมีการประเมินผลการดำเนินงานทั้งในด้านผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และกระบวนการทำงานอันจะนำไปสู่การพิจารณาตัดสินใจต่อไป

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อประเมินผลสำเร็จการดำเนินงานของโครงการ
2. เพื่อศึกษาวิเคราะห์เงื่อนไขปัจจัยทั้งที่เป็นปัจจัยเสริมและสิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานตามโครงการ
3. เพื่อให้ข้อเสนอแนะต่อทิศทางและแนวทางของโครงการในอนาคต

3. กรอบแนวคิดโครงการ

ทีมประเมินผลได้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของแผนงานย่อย 4 แผนงาน ภายใต้โครงการสนับสนุนการพัฒนานโยบายสาธารณะเพื่อสังคมสุขภาวะ พ.ศ.2557-2559 ว่ามีความสัมพันธ์ในเชิงตรรกะตามรูปแบบข้างล่าง กล่าวคือ แผนงานที่ 3 กล่าวได้ว่าเป็น เป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์หลักของโครงการที่ต้องการบรรลุ ซึ่งประกอบด้วย “การพัฒนาและขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะแบบมีส่วนร่วม” (ตามมติสมัชชาปฏิรูป) และ “การเคลื่อนไหวทางสังคมเพื่อการสร้างสังคมสุขภาวะ” (ทั้งในเชิงประเด็น และเชิงพื้นที่) โดยมีงานสนับสนุนสำคัญ 2 ประการ คือ การบริหารความสัมพันธ์ของเครือข่าย และ การจัดการความรู้และพัฒนาศักยภาพ

4. ขอบเขตการประเมินผล

ขอบเขตด้านเนื้อหา การประเมินผลโครงการในครั้งนี้ ให้ความสำคัญกับการประเมินผลลัพธ์ของโครงการ ที่เป็น “นโยบายสาธารณะเพื่อสังคมสุขภาวะ” และ “สังคมเกิดการเคลื่อนไหว” ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์ของโครงการ รวมทั้ง องค์ประกอบสำคัญอื่นๆ ได้แก่ สมมติฐานและแนวคิดพื้นฐานของโครงการที่มีผลต่อการออกแบบโครงการ การทำงานของเครือข่ายและขบวนการเคลื่อนไหวที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของโครงการ การทำงานสนับสนุนเครือข่าย และการพัฒนาศักยภาพ เพื่อให้ทราบถึงเงื่อนไขที่เป็นปัจจัยส่งเสริมและหรือ ประเด็นที่ท้าทายสำคัญต่อการดำเนินงานให้ได้ผลลัพธ์ตามที่กำหนด

ขอบเขตด้านพื้นที่ การประเมินผลครั้งนี้ จะใช้ แผนงาน และหน่วยเคลื่อนไหวทางสังคม (ทั้งเชิงประเด็นตามมิติ และเชิงพื้นที่) เป็นหน่วยการวิเคราะห์ เนื่องจากผลลัพธ์ของโครงการ เป็นผลมาจากการดำเนินงานของแผนงานแต่ละแผนงาน และความเข้มแข็งของหน่วยการเคลื่อนไหวทางสังคม

ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย เนื่องจากหน่วยการวิเคราะห์ในการประเมินผลครั้งนี้เป็นแผนงานและหน่วยการเคลื่อนไหวทางสังคม ดังนั้น กลุ่มเป้าหมายจึงครอบคลุมผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งจากแผนงานและจากหน่วยการเคลื่อนไหวทางสังคม

5. ตัวชี้วัดของโครงการ

โครงการได้กำหนด ตัวชี้วัดของโครงการไว้เป็น 2 ระดับ คือ ตัวชี้วัดเชิงกระบวนการ และตัวชี้วัดผลสำเร็จ แต่ยังไม่ได้ลงรายละเอียดที่เป็นรูปธรรมของตัวชี้วัดแต่ละตัว ซึ่งภารกิจแรกของทีมประเมินผล คือทำรายละเอียดเพิ่มเติมของตัวชี้วัดแต่ละตัว นอกจากนี้ ทีมประเมิน ได้เสนอตัด ตัวชี้วัดเชิงกระบวนการในข้อ (5) สังคมเกิดความตื่นตัว และตระหนักในการมีส่วนร่วมขับเคลื่อนการสร้างสังคมสุขภาวะ (Social awareness/commitment)

ตัวชี้วัดเชิงกระบวนการ

- (1) เกิดความเป็นเจ้าของร่วมในการขับเคลื่อนสังคมสุขภาวะ(Collective ownerships)
- (2) เกิดกระบวนการพัฒนาและขับเคลื่อนนโยบายเพื่อสังคมสุขภาวะแบบมีส่วนร่วม ที่กว้างขวาง หลากหลาย และมีคุณภาพ ต่อยอดจากกระบวนการปฏิรูปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการปฏิรูป พ.ศ.2553 (Quality improved participatory healthy public policy process)
- (3) เกิดเครือข่ายบุคคล และองค์กรที่มีสมรรถนะในการทำงานเชิงนโยบายสาธารณะเพื่อการขับเคลื่อนสังคมไปสู่สุขภาวะที่กว้างขวางขึ้นและมีคุณภาพการทำงานที่ดีขึ้นตามลำดับ (Critical mass)
- (4) เกิดทุนทางปัญญา อันได้แก่ องค์ความรู้และแนวคิดของสังคมในการทำงานขับเคลื่อนสังคมแบบมีส่วนร่วม ที่ยกระดับและต่อยอดเพิ่มขึ้นตามลำดับ (intellectual capital)

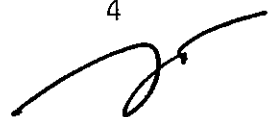
ตัวชี้วัดผลสำเร็จ

- (5) เกิดข้อเสนอเชิงนโยบายสาธารณะเพื่อการปรับเปลี่ยนเชิงระบบและเชิงโครงสร้างที่จะนำไปสู่การสร้างสังคมสุขภาวะได้จริง ที่เกิดจากกระบวนการมีส่วนร่วมตามแนวทางประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (sets of participatory healthy public policy for change)
- (6) เกิดการนำข้อเสนอเชิงนโยบายสาธารณะไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม (real policy implementations for change)
- (7) เกิดปฏิบัติการที่เป็นรูปธรรมของการขับเคลื่อนไปสู่สังคมสุขภาวะทั้งเชิงพื้นที่และ เชิงประเด็น สามารถใช้ เป็นทุนในการขยายผลได้อย่างต่อเนื่อง (area-based and issue-based multi-

6. กรอบแนวคิดการประเมินผล

เนื่องจากการประเมินผลโครงการครั้งนี้ เป็นการประเมินผลงานในช่วงสุดท้ายของโครงการ (summative evaluation) ซึ่งเป็นการประเมินผลที่เน้นพิจารณาผลลัพธ์ว่าเป็นไปตามที่ตกลงกับสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติไว้หรือไม่ และเพื่อให้สามารถอธิบายได้ถึงเงื่อนไขที่มีส่วนในการกำหนดผลลัพธ์ ได้อย่างครอบคลุม ผู้วิจัยจึงประยุกต์ใช้แนวคิด 6Ps ซึ่งเป็นการประเมินใน 6 ประเด็นสำคัญ (ศิริชัย กาญจน วาสี, 2550; ศุภวัธย์ พลายน้อย, 2551; สุขชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2547) มาใช้เป็นกรอบในการพิจารณาความ เชื่อมโยงตั้งแต่

1. การประเมินแนวคิดของแผนงาน (program concepts) เป็นการประเมินว่าแผนงานมีแนวคิดเบื้องหลัง หรือใช้ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง (theory of change) และมีความเชื่อมโยงกันอย่างไร รวมทั้งสามารถ นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงได้จริงหรือไม่
2. การประเมินการออกแบบแผนงาน (program design) เป็นการประเมินการแปลงแนวคิดไปสู่ โครงการ โดยจะพิจารณาถึงความสอดคล้องระหว่างแผนงานต่างๆ ที่ออกแบบไว้ ความมีเหตุมีผลของแผนงานกับ ผลลัพธ์ที่ต้องการ ความเข้มข้นของกิจกรรม และความพอเพียงที่จะทำให้เกิดผล (ความรู้ ศักยภาพ) ติดตั้งหรือ ฝังตัวในพื้นที่ได้
3. การประเมินการนำแผนไปปฏิบัติ (program implementation) เป็นการประเมินการแปลงโครงการและ แผนงานไปสู่การปฏิบัติ โดยจะพิจารณาถึงขั้นตอน กระบวนการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ รวมทั้งความพร้อมของ หรือศักยภาพของทรัพยากรด้านต่างๆที่จะใช้ในการดำเนินงานตามแผน
4. การประเมินการบริหารจัดการ (program management) เป็นการประเมินโครงสร้าง กลไกการบริหาร จัดการ รูปแบบหรือวิธีการในการบริหารจัดการแผนงาน รวมทั้งกลไกการติดตามและประเมินผลแผนงาน เพื่อให้การนำแผนไปสู่การปฏิบัติได้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้
5. การประเมินบุคลากรของแผนงาน (program personnel) เป็นการประเมินในด้านแนวคิด ความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับแผนงาน/โครงการ ความสามารถในการดำเนินงาน การได้รับการพัฒนาศักยภาพ หรืออื่นๆ

6. การประเมินผลลัพธ์ของแผนงาน (program results) เป็นการประเมินผลลัพธ์ตามที่ระบุไว้ในเอกสารโครงการและการสัมภาษณ์ผู้จัดการโครงการเพิ่มเติม

จาก กรอบในการพิจารณาความเชื่อมโยงข้างต้น จะช่วยให้เกิดความเข้าใจในผลลัพธ์ และสามารถให้ข้อเสนอแนะต่อการขยายผลในระยะต่อไป อย่างไรก็ตามในการประเมินครั้งนี้จะให้น้ำหนักกับองค์ประกอบในแต่ละส่วนแตกต่างกันออกไป (โดยเฉพาะข้อ 4 และ 5) เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านเวลา

7. ระเบียบวิธีการประเมินผล

เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์การประเมินผลการดำเนินงานของโครงการ ทีมประเมินผลได้จำแนกระเบียบวิธีการประเมินออกตามกรอบแนวคิดการประเมินข้างต้น ดังนี้

องค์ประกอบ	ประเด็นย่อยเบื้องต้น	แหล่งข้อมูล
แนวคิดของโครงการ	<ul style="list-style-type: none"> ● สมมติฐาน/ความเชื่อพื้นฐาน/ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงของโครงการ 	1. ผู้จัดการโครงการ 2. ประธานคณะกรรมการบริหาร
การออกแบบแผนงาน	<ul style="list-style-type: none"> ● ความเป็นเหตุเป็นผลของแผนงานต่างๆ ในโครงการ ที่เชื่อมโยงกับผลลัพธ์ ● ความสัมพันธ์ของแผนงาน ● ความเข้มข้นและพอเพียงของกิจกรรม 	
การนำแผนไปปฏิบัติ	<ul style="list-style-type: none"> ● กระบวนการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ ● ความพร้อมของหรือศักยภาพของทรัพยากรด้านต่างๆที่จะใช้ในการดำเนินงานตามแผน 	
การบริหารจัดการ	<ul style="list-style-type: none"> ● โครงสร้าง กลไกการบริหารจัดการ รูปแบบหรือวิธีการในการบริหารจัดการแผนงาน รวมทั้งกลไกการติดตาม 	1. ผู้จัดการโครงการ 2. ผู้ประสานงานโครงการ
บุคลากร	<ul style="list-style-type: none"> ● แนวคิด ความรู้ ความเข้าใจที่สอดคล้องกับหลักคิดโครงการ 	
ผลลัพธ์	<ul style="list-style-type: none"> ● ฐานข้อมูล ● KM และศักยภาพที่มากขึ้น ● นโยบายสาธารณะ ● การเคลื่อนไหวของสังคม 	1. แกนนำจังหวัด 2. แกนนำเครือข่ายเชิงประเด็น 3. อนุกรรมการเชิงประเด็น

8.กลุ่มเป้าหมายและวิธีการเก็บข้อมูล

กลุ่มเป้าหมาย	จำนวนกลุ่มเป้าหมาย	วิธีการเก็บข้อมูล
1. เชิงพื้นที่ (การเคลื่อนไหวทางสังคม)	ครอบคลุม 8 จังหวัด โดย เลือกตัวแทนภาคละ 2 จังหวัด (4 ภาค) โดยในแต่ละภาค จะเลือกจังหวัดที่มีผลการดำเนินงานดี - ค่อนข้างดี 1 จังหวัด กับ จังหวัดที่ขยับงานได้ค่อนข้างน้อย 1 จังหวัด (การเลือกจังหวัดได้รับคำแนะนำจาก สปพส.)	- สัมภาษณ์แบบกลุ่ม (แกนนำหลัก 2-5 คน)
2. เชิงประเด็นที่ขับเคลื่อน (ตามมติสมัชชาปฏิรูปแห่งชาติ)	5 ประเด็น ได้แก่ - ที่ดิน - สลากเพื่อสังคม - พลังงาน (ปิโตรเลียม/ ขาหุ้น) - คนไร้สัญชาติ - เกษตรพันธะสัญญาที่เป็นธรรม	- สัมภาษณ์แบบเจาะลึก ครั้งละ 1 คน ประเด็นละ ไม่น้อยกว่า 2 คน โดยคนแรกเข้าไปโดย สปพส. และคนที่สอง เข้าไปโดย คนแรก
3. ทีมงานสปพส.	ผู้จัดการและผู้ประสานงาน รวม 3 คน	สัมภาษณ์แบบเจาะลึก
4. คณะกรรมการกำกับ	1-2 คน	สัมภาษณ์แบบเจาะลึก

9.การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (content analysis) บนฐานของเนื้อหาภาพรวมที่ศึกษาหลายประเด็น ไม่เน้นการวิเคราะห์รายบุคคล และจัดให้มีการประชุมเพื่อตรวจสอบข้อมูลประมาณปลายเดือนเมษายน 2559

10.ระยะเวลาการดำเนินงาน

ภายใน 90 วันหลังลงนามในสัญญา

11.งบประมาณ

งบประมาณจำนวนเงิน 300,000 บาท (สามแสนบาทถ้วน)